

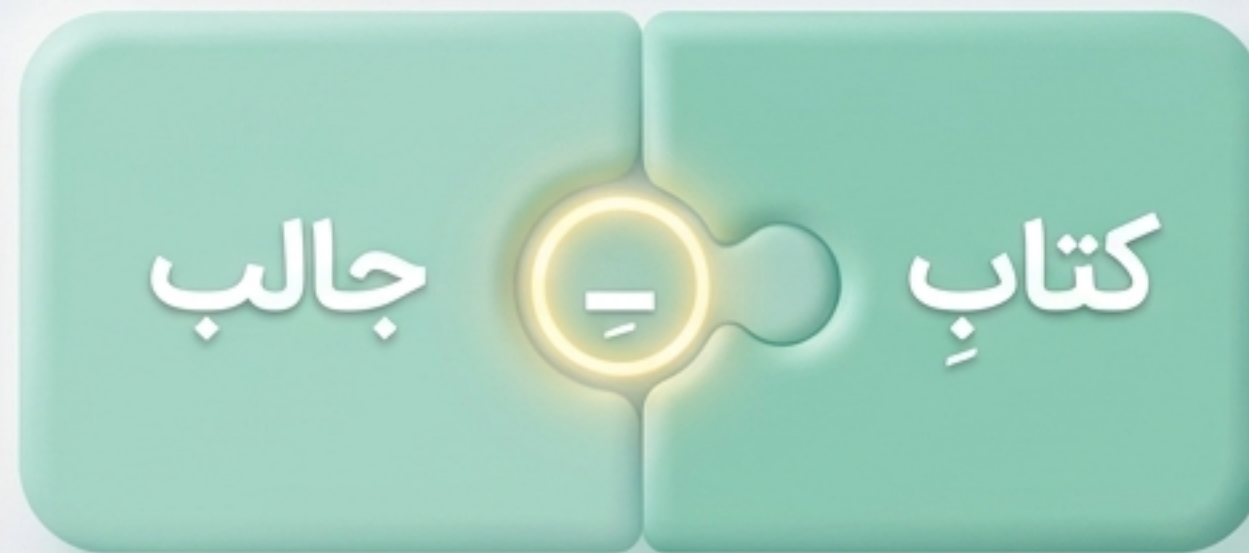
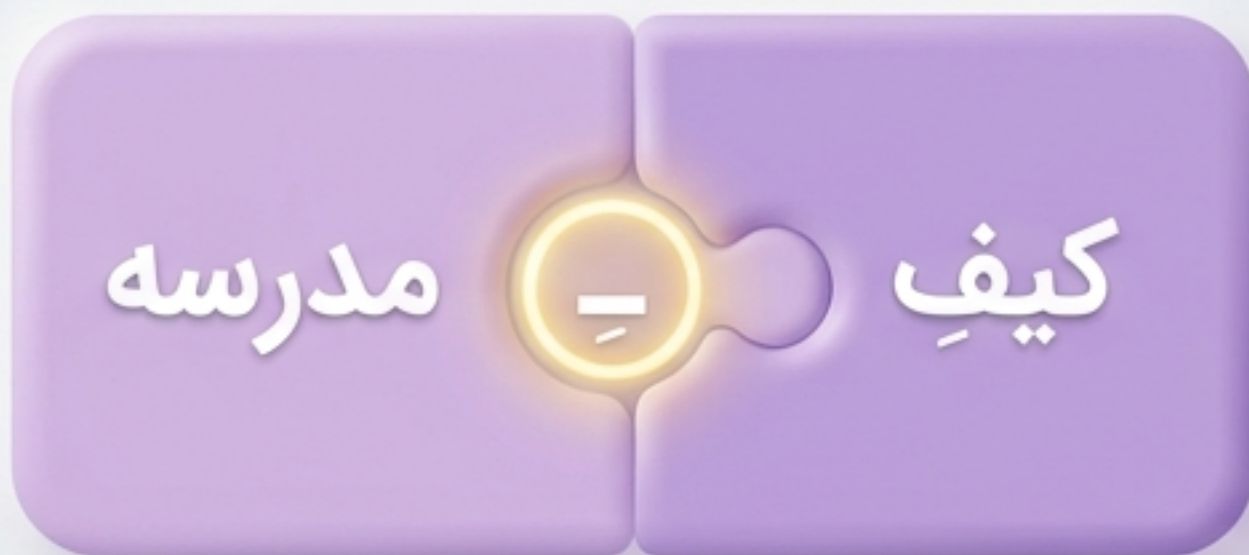
ترکیب و صفی و ترکیب اضافی

راز رابطه‌ی واژه‌ها در زبان فارسی

آموزگار: الهام صافی | پایه پنجم | دبستان دخترانه علوی

وقتی دو یا چند واژه کنار هم قرار می‌گیرند و معنای کامل‌تری می‌سازند، «ترکیب» به وجود می‌آید.

حالا می‌خواهیم راز رابطه‌ی این واژه‌ها را کشف کنیم!

ترکیب وصفی

ترکیب وصفی از «موصوف + صفت» ساخته می‌شود.

صفت، ویژگی یا حالت موصوف را بیان می‌کند.

آسمانِ آبی

دانش‌آموزِ کوشا

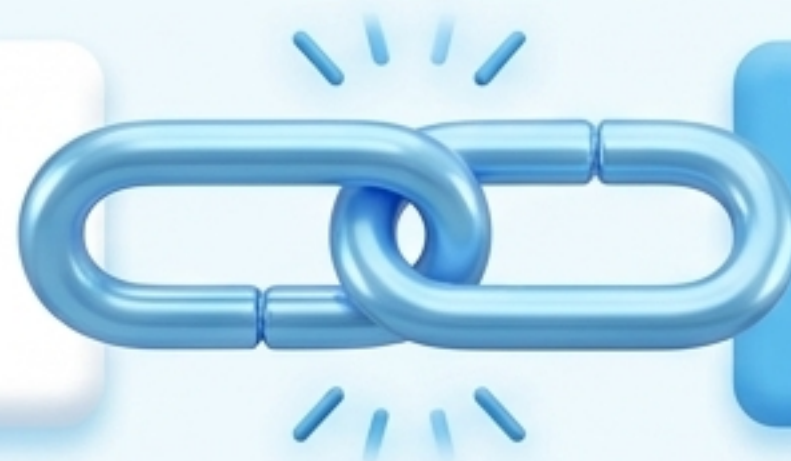
باغِ زیبا

ترکیب اضافی

ترکیب اضافی از «مضاف + مضاف‌الیه» ساخته می‌شود.

کیف

مضاف

مدرسه

مضاف‌الیه

در ترکیب اضافی، واژه دوم با واژه اول رابطه یا وابستگی دارد.

کتابِ علی

درِ کلاس

حیاتِ مدرسه

صدایِ باران

تفاوت را کشف کن!

باغِ مدرسه

مدرسه، ویژگی باغ
نیست؛ با باغ رابطه دارد.

باغِ بزرگ

بزرگ، ویژگی باغ
است.

پس: اول به رابطه‌ی معنایی دو واژه توجه کن!

آماده‌ای کارآگاه واژه‌ها شوی؟

گاهی تشخیص ترکیب وصفی و اضافی آسان است؛ اما اگر شک کردیم، می‌توانیم از «روش‌های طلایی تشخیص» کمک.

روش ۳: «ی»

روش ۱: «است»

روش ۲: «تر»

روش ۴: «بسیار»

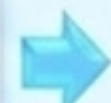
حالا چهار کلید طلایی را یاد بگیر!

روش طلایی ۲ | «تر»

به آخر ترکیب «تر» اضافه کن.

لباسِ زیبا

لباسِ زیباتر

✓ معنی دارد
→ وصفی

لباسِ من

لباسِ من‌تر

✗ معنی ندارد
→ اضافی

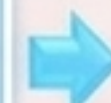
دو کلید طلایی برای تشخیص 🔍

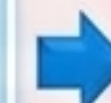
روش طلایی ۱ | «است/ هستند»

حرکت «ـِ» بین دو کلمه را حذف کن. بعد از کلمه اول ویرگول بگذار و در پایان «است» یا «هستند» قرار بده.

باغِ بزرگ

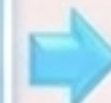

باغ، بزرگ است.

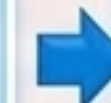

✓ معنی می‌دهد
→ ترکیب وصفی

باغِ مدرسه

باغ، مدرسه است.

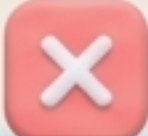

✗ معنی نمی‌دهد
→ ترکیب اضافی

🌟 روش طلایی ۴ | «بسیار»

کلمه «بسیار» را بین دو واژه قرار بده.

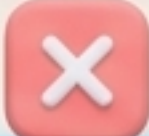
شهرِ بسیار تمیز → شهرِ تمیز معنی داد → وصفی

شهرِ بسیار مشهد → شهرِ مشهد معنی نداد → اضافی

🔑 روش طلایی ۳ | «ی»

به اسم اول «ی» اضافه کن.

گُلّی خوشبو → گُل خوشبو معنی داد → وصفی

گُلّی باغ → گُل باغ معنی نداد → اضافی

چهار کلید را به خاطر بسپار: است | ترا | ی | بسیار